

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Bachelor Social Work

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In november 2018 is de hbo-bacheloropleiding Social Work van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen bezocht door een visitatiepanel van NQA. Deze voltijd-, deeltijd- en duale opleiding wordt in Nijmegen aangeboden. Het panel heeft de voltijdopleiding beoordeeld op vier standaarden en de uitfaserende deeltijd- en duale varianten op standaard 3 en 4. Het panel beoordeelt de voltijd-, deeltijd- en duale opleiding als **voldoende**.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding ontvangt voor de voltijdvariant voor standaard 1 het oordeel **goed**. De eindkwalificaties van de opleiding Social Work zijn gebaseerd op de kwalificaties uit het *Landelijk Opleidingsdocument Sociaal Werk* (2017). De kwalificaties zijn gevalideerd door het werkveld en sluiten aan op de Dublin descriptor. De opleiding heeft een onderscheidend profiel ontwikkeld door twee eigen kwalificaties aan de landelijke kwalificaties toe te voegen: Profilering als sociaal werker en Creatief denken en handelen. Ook legt de opleiding extra accenten in het programma op het gebied van co-creatie in de driehoek onderwijs, onderzoek en praktijk. De eigen profilering is consistent terug te zien in het opleidingsprogramma en is tot stand gekomen samen met werkveldvertegenwoordigers uit Nederland en Duitsland, docenten, studenten, alumni en onderzoekers van de HAN. De opleiding heeft de eindkwalificaties goed geconcretiseerd in drie niveaus en duidelijke leerdoelen per module. Voor studenten binnen de uitfaserende opleidingen Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD), Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH) en Culturele en Maatschappelijke Vorming (CMV) gelden andere eindkwalificaties, die in lijn met de planningsneutrale conversie op een aantal belangrijke punten overeenkomen met de kwalificaties van Social Work.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding ontvangt voor de voltijdvariant voor standaard 2 het oordeel **goed**. De opleidingen MWD, SPH, CMV en Social Work hebben een sterke en onderscheidende onderwijsleeromgeving. Onderscheidend in de curricula zijn bijvoorbeeld de bovengemiddelde aandacht voor internationale oriëntatie, interprofessioneel leren en de studentparticipatie. Ook de goede organisatie van 'klein binnen groot', waardoor studenten een persoonlijke benadering en begeleiding ervaren binnen de omvangrijke opleiding Social Work, is sterk te noemen. In het programma Social Work zorgt de 'motivatie en betrokkenheidsregeling' voor betrokken studenten die de verantwoordelijkheid nemen over hun leerproces. Het werken in de interne en externe leergemeenschappen binnen de driehoek onderwijs, onderzoek en praktijk is een toonaangevende werkvorm die in de curricula van zowel Social Work als MWD, SPH en CMV wordt gehanteerd. Het werkveld en burgers profiteren direct van deze werkvorm. De opleiding hanteert de wettelijke instroomeisen en voert een studiekeuzecheck uit bij elke student. Door de ruime keuzemogelijkheden in het programma speelt de opleiding goed in op de diversiteit van instroom in de brede opleiding Social Work. Studenten Social Work kunnen onder andere kiezen uit de Euregionale route waarin het werken op de Duits-Nederlandse grens centraal staat, een minor, de drie profielen Welzijn en samenleving, Jeugd en Zorg en diverse eigen accenten tijdens beroepsopdrachten, stage en afstuderen. In het curriculum Social Work wordt er elke module gewerkt aan beroepsopdrachten en volgen studenten ondersteunend onderwijs in de kennislijn

en de vaardighedenlijn. De opleiding heeft onderzoeksvaardigheden stevig verankerd in de curricula, waarbij studenten Social Work al vanaf de eerste module geïntegreerd werken aan onderzoeksopdrachten. Diverse lectoraten zijn actief betrokken bij de doorontwikkeling van het programma Social Work en de uitvoering van de programma's Social Work, MWD, SPH en CMV. De veranderingen binnen de organisatie en het onderwijs worden goed opgepakt met aandacht voor scholing van docenten en evaluatie van nieuwe onderwijsvormen. Relevante stakeholders van binnen en buiten de opleiding worden actief betrokken bij de doorontwikkeling van de opleiding. Docenten zijn betrokken, benaderbaar en deskundig.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding ontvangt voor de voltijd-, deeltijd en duale variant voor standaard 3 het oordeel **voldoende**. De voltijd-, deeltijd- en duale varianten van de opleidingen MWD, SPH en CMV hebben een adequaat toetssysteem met een variatie aan toetsvormen. De toetsen zijn van een passend niveau en bouwen logisch op naar het eindniveau. Voor de tussentijdse toetsen kan de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid verbeterd worden door bijvoorbeeld betere kalibratie of het uitgebreider inhoudelijk onderbouwen van de beoordelingen op de beoordelingsformulieren. Voor eindwerken zijn de beoordelingen van examinatoren voldoende onderbouwd en navolgbaar. De brede afstudeerprogramma's van MWD, SPH en CMV leiden tot een mooie diversiteit aan eindproducten van studenten. De overzichtelijkheid van de diverse producten en procedures is een aandachtspunt. De examencommissie voert haar taken volgens de wettelijke vereisten uit voor de uitfaserende programma's en het programma Social Work. Voor eindwerken heeft de opleiding een adequaat systeem van externe validering. Een groot deel van de examinatoren heeft een BKE-certificering en een deel heeft een SKE-certificering. In het nieuwe programma Social Work zijn een aantal mooie vernieuwende toetsvormen geïntroduceerd die de zelfstandigheid en het individuele leerproces van de student op sterke wijze stimuleren. Ook het holistische principe voor de beoordelingen is een sterk uitgangspunt. De toetsexpertgroep en een onderwijskundige hebben het beleid en de borging van het toetssysteem Social Work goed opgepakt.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding ontvangt voor de voltijd-, deeltijd en duale variant voor standaard 4 het oordeel **voldoende**. Afgestudeerden functioneren naar behoren in de praktijk. Een deel van de studenten studeert door aan een masteropleiding. Studenten realiseren de eindkwalificaties op het hbo-bachelorniveau en dragen met de eindwerken bij aan zinvolle verbeteringen of innovaties in de beroepspraktijk. Studenten stellen bij hun adviezen het belang van de cliënt voorop. De spelmatige, kunstzinnige en sportieve aspecten waarmee de opleidingen SPH en CMV zich profileren zijn herkenbaar in de eindwerken. De theoretische diepgang in een deel van de eindwerken en de analysevaardigheden van een deel van de studenten kunnen nog worden verbeterd. Ook kan de opleiding aandacht schenken aan schrijfvaardigheden van studenten om de overzichtelijkheid en toegankelijkheid van de eindwerken te verbeteren.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	7
Schets van de opleiding	9
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	10
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	13
Standaard 3 Toetsing	20
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	24
Eindoordeel over de opleiding	27
Aanbevelingen	28
Bijlagen	29
Bijlage 1 Bezoekprogramma	30
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	32

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Social Work van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van de HAN en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd. Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (september 2016) en het *NQA-protocol 2018 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 29 november 2018. Het visitatiepanel bestond uit:
Mevrouw drs. E.H.M. Laeven (voorzitter, domeindeskundige)
Mevrouw J.A. Kroes MRc (domeindeskundige)
Mevrouw drs. H. Marx-Breet (domeindeskundige)
Mevrouw S.M.C. Minheere (studentlid)

Mevrouw drs. M. Schoots, auditor van NQA, trad op als lead-auditor van het panel.

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit de evaluatiebureaus en door de inzet van getrainde voorzitters.

Bij de aanvraag heeft de instelling een zelfevaluatie-rapport (ZER) met bijlagen aangeboden. Deze voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van het *NQA-protocol 2018*. Het visitatiepanel heeft de ZER bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. Zie bijlage 1 en 2. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, januari 2019

Panelvoorzitter

Mevrouw drs. E.H.M. Laeven

Lead-auditor

Mevrouw drs. M. Schoots

Schets van de opleiding

De opleiding Social Work van de HAN is één van vijftien Social Work opleidingen in Nederland en is met ongeveer 2.535 studenten een relatief grote opleiding. De opleiding valt onder de Faculteit Gezondheid, Gedrag en Maatschappij van de HAN.

De voltijdopleiding Social Work is in september 2018 voor het eerst in de huidige vorm van start gegaan met ongeveer 680 eerstejaars studenten. Deze brede opleiding is voortgekomen uit de voltijdopleidingen Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD), Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH) en Culturele en Maatschappelijke Vorming (CMV). De overgang betrof een planningsneutrale conversie met goedkeuring van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (26 juli 2017). De opleiding Social Work vertoont een aantal overeenkomsten met de uitfaserende opleidingen, waardoor er voldoende uitvoeringsevidentie aanwezig is om de kwaliteit van de brede opleiding te beoordelen. De opleiding heeft in de uitfaserende programma's reeds ervaring opgedaan met een aantal aspecten die in de brede opleiding een belangrijke plaats innemen, zoals het werken met professionele leergemeenschappen.

De opleiding Social Work heeft een flexibele deeltijdvariant die in september 2015 voor het eerst is gestart binnen het experiment leeruitkomsten. De flexibele deeltijdvariant komt voort uit de uitfaserende deeltijdopleidingen MWD en SPH en de duale opleiding SPH. De flexibele deeltijdopleiding wordt in het voorjaar van 2019 apart gevisiteerd. Het panel heeft tijdens deze visitatie de uitfaserende deeltijd- en duale varianten beoordeeld op standaard 3 en 4 van het NVAO-beoordelingskader.

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De voltijdvariant ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**. Bij deze standaard heeft het panel gekeken naar de beoogde leerresultaten van de voltijdopleidingen Social Work, MWD, SPH en CMV.

Het panel concludeert dat de opleiding Social Work landelijk vastgestelde kwalificaties heeft benut als basis voor de eigen eindkwalificaties. De landelijke kwalificaties sluiten aan op de Dublin descriptoren en zijn gevalideerd door het werkveld. De opleiding heeft een aantal onderscheidende elementen toegevoegd aan de landelijke kwalificaties om tot de eigen eindkwalificaties te komen, zoals de focus op creatief denken en handelen. Daarnaast legt de opleiding in het programma extra eigen accenten door een focus op co-creatie in de driehoek onderwijs, onderzoek en praktijk. Op basis van de eigen accenten in de eindkwalificaties en het programma stelt het panel vast dat de opleiding een onderscheidend profiel heeft ten opzichte van andere opleidingen Social Work. De eindkwalificaties Social Work vertonen belangrijke overeenkomsten met de eindkwalificaties van de uitfaserende opleidingen Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD), Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH) en Cultureel Maatschappelijke Vorming (CMV), wat de planningsneutrale conversie ondersteunt.

Onderbouwing

Beroepsbeeld

De conversie van de opleidingen Maatschappelijk Werk en Dienstverlening (MWD), Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH) en Cultureel Maatschappelijke Vorming (CMV) tot één brede opleiding Social Work is ingegeven door een omvangrijke stelselwijziging in het werkveld. Oude grenzen tussen werkerterreinen in zorg en welzijn zijn niet langer relevant en houdbaar waardoor er op veel plekken interdisciplinaire sociale teams worden gevormd en er meer behoefte is aan brede sociale professionals. Deze stelselwijziging in het werkveld is door diverse hogescholen landelijk vertaald naar een breed nieuw opleidingsprofiel. De uitfaserende opleidingen MWD, SPH en CMV hebben gemerkt dat het regionale werkveld concreet vraagt om aansluiting bij het nieuwe, brede profiel. Ook ziet de opleiding de voordelen van aansluiting bij het brede profiel in het kader van internationale samenwerkingen, omdat in veel andere landen een dergelijk breed profiel beter wordt herkend.

De opleiding Social Work beoogt generalisten op te leiden die in staat zijn om verschillende aspecten van sociale problematiek in domeinen zoals zorg, welzijn en jeugdhulp met elkaar te verbinden. De kernwaarden van de opleiding zijn afgeleid van de internationale definitie van social work (2014) van de International Federation of Social Workers en de International Association of Schools of Social Work. Het betreft sociale rechtvaardigheid, mensenrechten, collectieve verantwoordelijkheid en respect voor diversiteit. Functies waartoe de opleiding opleidt

komen voort uit de drie profielen vanuit de uitfaserende opleidingen. Het gaat om breed opgeleide sociaal werkers met een specialisatie als bijvoorbeeld maatschappelijk werker (profiel Welzijn en samenleving), sociaal hulpverlener (profiel Zorg) of jeugdhulpverlener (profiel Jeugd).

Beoogde leerresultaten Social Work

De opleiding heeft haar eindkwalificaties gebaseerd op de landelijk vastgestelde kwalificaties en daaraan eigen, onderscheidende elementen toegevoegd. De eindkwalificaties zijn gebaseerd op de kwalificaties uit het *Landelijk Opleidingsdocument Sociaal Werk* (2017). In dit document hebben de Nederlandse opleidingen Social Work gezamenlijk de ontwikkelingen in het beroepenveld en de daaruit voortvloeiende kerntaken, kwalificaties, kennisbasis en profielen voor de brede sociaal werker beschreven. De opleiding hanteert ook de kennisbasis uit dit *Landelijk opleidingsdocument*. De kerntaken en kwalificaties sluiten aan op de Dublin descriptor en zijn gevalideerd door werkveldvertegenwoordigers.

Samen met werkveldvertegenwoordigers uit Nederland en Duitsland, docenten, studenten, alumni en onderzoekers van de HAN heeft de opleiding de afgelopen jaren een eigen invulling aan de landelijke kwalificaties gegeven en twee extra kwalificaties geformuleerd: Profileren als sociaal werker en Creatief denken en handelen. De eerste komt voort uit het belang voor de ontwikkeling van het veranderende beroep en de laatstgenoemde komt voort uit de spelmatige, kunstzinnige en sportieve aspecten die de opleiding meeneemt vanuit de opleidingen SPH en CMV. Het panel erkent dat het creatief denken en handelen sinds lange tijd een uniek en kenmerkend element is van de opleidingen SPH en CMV bij de HAN. Ook vindt het panel de aandacht voor het veranderende beroep een zinvolle toevoeging aan het profiel. In het programma onderscheidt de opleiding zich daarnaast van andere opleidingen Social Work door een focus op co-creatie in de driehoek onderwijs, onderzoek en praktijk ten behoeve van kenniscreatie, kennisontsluiting en kennisbenutting in regionaal samenwerkingsverband. Deze focus ziet het panel overtuigend terug in het nieuwe programma Social Work. Door deze eigen accenten heeft de opleiding naar mening van het panel een duidelijk onderscheidend profiel ten opzichte van andere opleidingen Social Work.

De eindkwalificaties van de opleiding zijn:

1. Actief opstellen, contact maken en signaleren.
2. Bevorderen van het vermogen van mensen en hun primaire leefomgeving om actief gestalte te geven aan eigen en elkaars welzijn, ontplooiing en maatschappelijke participatie.
3. Bevorderen van het vermogen van groepen mensen en sociale netwerken om actief bij te dragen aan een inclusieve, rechtvaardige samenleving waarin ieders welzijn, ontplooiing en maatschappelijke participatie centraal staan.
4. Effectief, efficiënt en transparant omgaan met beschikbare middelen.
5. Ondernemend, strategisch en beleidsmatig werken.
6. Profileren van het beroep.
7. Reflecteren en ontwikkelen van de eigen professionaliteit.
8. Onderzoeken en de beroepspraktijk verbeteren.
9. Vanuit verschillende rollen samenwerken.
10. Kritische en ethische afwegingen maken.
11. Creatief denken en handelen.

Concretisering beoogde leerresultaten Social Work

De eindkwalificaties zijn duidelijk beschreven in de gebundelde *Visiedocumenten HAN Social Work voltijd* (2018). Studenten dienen alle elf de eindkwalificaties te behalen op niveau 3 (startbekwaam). De opleiding heeft twee tussenniveaus geformuleerd: hoofdfasebekwaam (niveau 1) en afstudeerbekwaam (niveau 2). De eindkwalificaties en de kennisbasis zijn op goede wijze uitgewerkt in duidelijke leerdoelen per module.

Beoogde leerresultaten MWD, SPH en CMV

Voor studenten die nog afstuderen binnen de opleidingen MWD, SPH en CMV gelden andere beoogde leerresultaten. De eindkwalificaties van de uitfaserende opleidingen MWD, SPH en CMV zijn alle drie gestoeld op het landelijke kader voor de hogere sociaal-agogische opleidingen *Vele takken, één stam* (2008). De eindkwalificaties zijn voor alle drie de opleidingen ingedeeld in segmenten: (1) Werken met, namens en voor mensen in hun sociale omgeving, (2) Werken in en vanuit een organisatie en (3) Werken aan professionaliteit. De bijbehorende competenties zijn deels gelijk voor de drie opleidingen en deels verschillend. De eindkwalificaties Social Work vertonen belangrijke overeenkomsten met de eindkwalificaties van de drie uitfaserende opleidingen, wat de planningsneutrale conversie ondersteunt. Zo zijn in alle profielen competenties/kwalificaties opgenomen op het gebied van analyse, onderzoek, ontplooiing en participatie van cliënten, werken in organisaties, creativiteit en ontwikkeling van de eigen professionaliteit.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De voltijdvariant ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**. Bij deze standaard heeft het panel gekeken naar de onderwijsleeromgeving van de voltijdopleidingen Social Work, MWD, SPH en CMV.

Het panel concludeert dat de opleidingen MWD, SPH, CMV en Social Work een sterke en onderscheidende onderwijsleeromgeving hebben. In de leeromgevingen van alle vier de curricula werken studenten, docenten, lectoraten, burgers en werkveld in leergemeenschappen op goede wijze met elkaar samen aan actuele beroepsvraagstukken. In de uitfaserende curricula is dit reeds goed opgestart en in het brede curriculum Social Work is dit nog verder doorgevoerd. De leeromgeving van Social Work is georganiseerd volgens het mooie principe 'klein binnen groot'. De inhoud en vormgeving van het programma Social Work vloeit hiermee logisch voort uit die van de opleidingen MWD, SPH en CMV. In het curriculum Social Work wordt zowel goede aandacht besteed aan de samenlevingskant (wijkgericht werken) als aan het werken met individuele cliënten. Het panel ziet meerdere onderscheidende elementen die in alle vier de curricula herkenbaar zijn. Het interprofessioneel leren en werken in de leergemeenschap vindt het panel toonaangevend. Studenten worden binnen alle vier de curricula goed begeleid en hebben ruime mogelijkheden om eigen accenten of leerroutes te volgen. Binnen het programma geeft de opleiding op onderscheidende wijze aandacht aan de internationale oriëntatie van studenten, onder andere via de Euregionale route. Ook zitten onderzoeksvaardigheden stevig verankerd in de curricula. Docenten zijn goed gekwalificeerd en worden uitgebreid voorbereid op de conversie. Relevante stakeholders van binnen en buiten de opleiding worden actief betrokken bij de doorontwikkeling van de opleiding. De actieve inbreng en participatie van studenten hierbij is bovengemiddeld.

Onderbouwing

Programma Social Work

In *Visiedocumenten HAN Social Work voltijd (2018)* heeft de opleiding in een kruistabel helder aangegeven welke eindkwalificaties op welk niveau in de diverse onderwijseenheden aan bod komen. Het onderwijsprogramma is verdeeld in een propedeuse (studiejaar 1) en drie hoofdfasen (studiejaar 2, 3 en 4). Het programma bestaat uit onderwijseenheden van 30 EC. Het panel heeft de eerste studiehandleidingen Social Work ingezien en vindt dat deze een duidelijk beeld geven van de te behalen leerdoelen en de opzet van het onderwijs. De studiehandleidingen zijn te vinden op de digitale leeromgeving Onderwijs online, waar ook andere heldere informatie te vinden is over de inhoud en de toetsing van de modules. Uit de visiedocumenten en de eerste studiehandleidingen blijkt voor het panel dat de opleiding de eindkwalificaties en kennisbasis op goede wijze heeft vertaald in een logisch en compleet opleidingsprogramma en dat er met geschikte leerdoelen wordt gewerkt.

In de propedeuse volgen studenten de module Het individu en de module De gemeenschap. In het tweede studiejaar volgen studenten de modules Empowerment en (On)Vrijwilligheid. Het derde en vierde studiejaar bestaan uit de profielmodule (zie Instroom en leerroutes verderop bij deze standaard), de afstudeermodule Praktijkuitvoering (stage), de minor en de afstudeermodule Praktijkverbetering.

Vormgeving Social Work

Voor het opleiden van sociaal werkers hanteert de opleiding Social Work de drie onderwijsgebieden van Biesta (2015): kwalificatie, socialisatie en subjectificatie. Hierbij gaat het bij kwalificatie om professioneel weten, denken en handelen. Socialisatie betekent dat de student deelgenoot is van een beroepsgemeenschap van sociaal werkers en zich de beroepsidentiteit eigen maakt. Onder subjectificatie verstaat de opleiding dat de student zich persoonlijk ontwikkelt tot normatieve professional, vanuit het standpunt dat sociaal werker een normatief beroep is. Deze onderwijsvisie heeft naar mening van het panel geleid tot een aantal sterke uitgangspunten voor het onderwijsprogramma, waarbij studenten vanaf het eerste studiejaar in contact komen met de praktijk en (mee)werken aan betekenisvolle integrale beroepsopdrachten. De inhoudelijke modules bestaan elk uit één of meerdere van dergelijke beroepsopdrachten. In de propedeuse werken studenten hier één dag per week aan en in het tweede en derde studiejaar drie of vier dagen per week. Daarnaast wordt er in elke module ondersteunend onderwijs gegeven binnen de kennis- en de vaardighedenlijn. In het ondersteunend onderwijs ontwikkelen studenten generieke kennis en vaardigheden aan de hand van instructiecolleges, verwerkingscolleges en oefeningen.

De integrale beroepsopdracht wordt steeds gezamenlijk vastgesteld door de student, de praktijkbegeleider en de stamgroepdocent (zie Begeleiding verderop bij deze standaard voor uitleg over de stamgroepdocent). De beroepsopdrachten worden uitgevoerd voor een stage-organisatie of een leergemeenschap (ook wel werkplaatsen, leerlabs of *spark centres* genoemd). De leergemeenschappen hebben een fysieke locatie bij een werkveldpartner of in een HAN-gebouw. De leergemeenschappen hebben een regionale (wijk)functie voor kennisdeling, kennisontwikkeling en co-creatie van oplossingen voor de praktijk. 'De wijk' is eigendom van de externe leergemeenschappen en alle betrokken partijen profiteren van deze samenwerking, waaronder de burger. De wijze waarop studenten de beroepsopdrachten in de leergemeenschappen uitvoeren in samenwerking met docenten, lectoraten, burgers en werkveld, is naar mening van het panel toonaangevend. Lectors, docenten en studenten zijn bijzonder enthousiast zijn over deze vorm van leren en kennisontwikkeling voor de regionale praktijk. Er worden bijvoorbeeld projecten opgepakt rondom de behoeften van oudere migranten in een wijk, eenzaamheid en veilige speelplekken voor kinderen. Voorbeelden van werkveldpartners waarmee de HAN in dit kader samenwerkt zijn bijvoorbeeld Allesbinder, Dukenburg, gemeente Wijchen, iXperium Health en Thermion Nijmegen-Lent. Studenten Social Work starten vanaf de eerste module van hun opleiding al met beroepsopdrachten die in leergemeenschappen kunnen worden uitgevoerd. Ook kunnen studenten hun minor volgen of afstuderen binnen een leergemeenschap.

Kennis en vaardigheden Social Work

Het panel is positief over de wijze waarop de opleiding kennis en vaardigheden aanbiedt in het programma Social Work en ziet hierbij diverse onderscheidende elementen. Het panel heeft aan de hand van studiehandleidingen en literatuur kunnen zien dat studenten in het eerste studiejaar een brede blik op het werkveld ontwikkelen. Gesprekken met eerstejaars studenten, docenten en

werkveldvertegenwoordigers bevestigen dit beeld. Er is zowel aandacht voor de samenleving met het wijkgericht werken als voor het werken met individuele cliënten, wat volgens het panel beide belangrijke invalshoeken zijn voor de sociaal werker. Het thema burgerschap, dat het panel belangrijk acht voor een sociaal werker, komt uitgebreid aan bod. Ingezette literatuur is volledig en actueel. Studenten Social Work zijn enthousiast over het feit dat zij al vanaf het eerste studiejaar praktijkervaring opdoen en het panel spreekt haar waardering uit voor de succesvolle efforts van de opleiding om dit ook daadwerkelijk op zo'n goede wijze mogelijk te maken voor maar liefst 680 eerstejaars studenten. De opleiding heeft dit georganiseerd door kwartiermakers en relatiemanagers aan te stellen om praktijkplekken te werven. Op de korte termijn zal er vanuit de bestaande praktijkbureaus een nieuw praktijkbureau worden opgericht voor Social Work.

Programma's MWD, SPH en CMV

Het panel heeft de programma's, de globale inhoud en de werkvormen van de drie uitfaserende opleidingen bestudeerd en hierover gesproken met studenten, alumni, docenten en vertegenwoordigers van het werkveld. De uitfaserende programma's hebben een aantal overeenkomsten met de brede opleiding Social Work. Inhoudelijk zijn er logische overeenkomsten, getuige de overeenkomsten in de eindkwalificaties (zie standaard 1) en de drie keuzeprofielen die zijn afgeleid van de uitfaserende opleidingen (zie Instroom en leerroutes verderop bij deze standaard). Daarnaast zijn er uiteraard inhoudelijke verschillen tussen de uitfaserende opleidingen en de brede opleiding Social Work, gebaseerd op de profielverschuiving in het werkveld. Het panel heeft gezien dat een aantal sterke onderwijsvormen die in het programma Social Work zitten, reeds enige tijd worden toegepast in de uitfaserende opleidingen. Zo wordt binnen alle drie de uitfaserende opleidingen al gewerkt met integrale beroepsopdrachten en leergemeenschappen. Op basis hiervan stelt het panel vast dat de uitfaserende onderwijsleeromgevingen goed op orde zijn wat betreft inhoud, opzet en niveau.

Interprofessioneel leren en samenwerken

De opleiding is van mening dat interprofessioneel samenwerken inherent is aan het nieuwe profiel van de brede opleiding en de ontwikkelingen in het werkveld. Daarom streeft de opleiding naar samenwerking tussen studenten en professionals in aangrenzende domeinen: gezondheid, educatie, veiligheid, techniek, economie en recht. Het panel ziet dat de opleiding het interprofessioneel leren en werken de afgelopen jaren bovengemiddeld sterk heeft gerealiseerd. De opleiding heeft een werkgroep interprofessioneel leren, die onder andere borgt dat de roosters van verschillende opleidingen op gelijke momenten ruimte hebben voor interprofessioneel leren. Interprofessioneel leren is werkelijk vervlochten in de leergemeenschappen en in afstudeerprojecten werken studenten bijvoorbeeld ook vanuit verschillende opleidingen samen. Ook docenten uit verschillende opleidingen en lectoren op diverse kennisgebieden werken in de leergemeenschappen op actieve wijze samen aan interprofessionele thema's.

Internationalisering

De opleiding is van mening dat sociale problemen zich voordoen in alle landen en werelddelen en de meeste samenlevingen gekenmerkt worden door diversiteit. Om die redenen vindt de opleiding het noodzakelijk dat studenten kennis maken met meerdere perspectieven en aanpakken, en culturele sensitiviteit te ontwikkelen. Het panel vindt dit een geschikte visie op internationalisering. De opleidingen MWD, SPH en CMV besteden in lijn met deze visie ruime aandacht aan internationale oriëntatie. Dat gebeurt onder andere in de HAN International Week

(waarin studenten en docenten uit een ruim aantal landen kennis en ervaring uitwisselen), een Engelstalig semesterprogramma bij CMV (The intercultural professional), een Duitstalige route binnen SPH (die inmiddels wordt afgebouwd) en een facultatieve uitwisseling met de Arteveldehogeschool in België bij MWD.

Ook de opleiding Social Work biedt naar mening van het panel ruime mogelijkheden aan voor internationale oriëntatie. In de brede opleiding komt de aandacht voor internationalisering onder andere tot uitdrukking in de Euregionale route. De Euregionale route is bedoeld voor Duitse en Nederlandse studenten die willen werken in de grensstreek Nederland-Duitsland. Studenten in de Euregionale route volgen hetzelfde onderwijsprogramma als de reguliere studenten, maar plaatsen de inhoud steeds in de context van het werkveld in Nederland en Duitsland. Studenten kiezen bij aanvang van de opleiding of na de propedeuse voor deze route. Duitstalige studenten dienen de Nederlandse taal te beheersen op NT2 niveau om deel te kunnen nemen. Het panel vindt dat de Euregionale route gedegen is opgezet. De route draagt bij aan een internationale blik onder zowel de studenten die de route volgen als de studenten in de reguliere route, doordat studenten onderling uitwisselen in bijvoorbeeld de Euregionale week en docenten uit de Euregionale route ook lesgeven aan andere studenten. Naast de Euregionale route zijn er diverse andere mogelijkheden voor internationale oriëntatie binnen het programma Social Work. In het eerste studiejaar gebruiken studenten verplicht Engelstalige en internationale bronnen en is er aandacht voor de World Social Work Day. De opleiding biedt verder diverse facultatieve mogelijkheden voor internationale oriëntatie, zoals deelname aan de International week, een stage of minor in het buitenland of een Engels- of Duitstalige minor van de HAN.

Onderzoek

In de uittasterende programma's MWD, SPH en CMV is onderzoek geïntegreerd in de projecten en wordt daarnaast apart onderwijs verzorgd in onderzoeksvaardigheden vanaf het eerste studiejaar. Op basis van de gesprekken en de studiehandleidingen Social Work ziet het panel dat de opleiding Social Work onderzoeksvaardigheden nog steviger verankerd heeft in het onderwijsprogramma. Studenten werken in elke module aan beroepsopdrachten met een onderzoekscomponent. Hierbij leren studenten onder andere literatuuronderzoek doen, begrippen verkennen door het zoeken naar actuele bronnen, keuzes onderbouwen en analyseren en vergelijkingen maken. Studenten Social Work geven bij het panel aan dat zij vanaf het begin van de opleiding apart les krijgen in onderzoeksvaardigheden en deze kennis en vaardigheden direct dienen toe te passen in de beroepsopdrachten.

Binnen alle programma's is er naar mening van het panel een sterke band met diverse lectoraten. Het panel heeft gesproken met twee lectoren en geconstateerd dat zij een actieve inbreng hebben bij de vormgeving en de uitvoering van het onderwijs in alle vier de studiejaar van zowel MWD, SPH als CMV. Bij de ontwikkeling van het onderwijs voor Social Work zijn zij actief betrokken. Diverse docenten participeren of promoveren binnen lectoraten en brengen hun kennis en ervaring mee naar het onderwijs. Docenten van de opleiding MWD werken in totaal voor 1,2 fte mee in de lectoraten Publieke Zaak, HAN Sociaal en Duurzame zorg. Daarnaast promoveren drie docenten vanuit de opleiding MWD bij HAN Sociaal op het thema Versterken van Sociale Kwaliteit. Vanuit de opleiding SPH dragen drie docenten voor in totaal 0,9 fte bij aan het lectoraat HAN Sociaal, waarvan twee in een promotietraject. Lectoren en onderzoekers vanuit de lectoraten participeren in de leergemeenschappen en zijn regelmatig opdrachtgever voor afstudeeronderzoeken. Ook hebben lectoraten zelf een actief netwerk in het werkveld, waardoor

zij gemakkelijk samenwerkingen opstarten tussen studenten, docenten en het werkveld.

Begeleiding

Door het ontstaan van een omvangrijke opleiding Social Work wat betreft studentaantallen, is het onderwijs georganiseerd volgens het principe 'klein binnen groot'. Er zijn stamgroepen van 40 studenten, subgroepen van ongeveer 20 studenten en wisselende werkgroepen van ongeveer 5 studenten. Studenten geven bij het panel aan dat zij het onderwijs inderdaad als kleinschalig ervaren binnen deze opzet. Een andere mooie insteek van de opleiding Social Work bij de begeleiding van studenten is de 'motivatie en betrokkenheidsregeling'. De docenten hebben met de studenten afgesproken dat zij ervan uitgaan dat studenten aanwezig zijn bij de lessen omdat ze iets willen leren. Als een student toch afwezig is, gaan de docenten en medestudenten ervan uit dat de student dit onderbouwt en hier zelf actief over communiceert. Studenten en docenten geven bij het panel aan dat de opkomst hierdoor relatief hoog is in de lessen, dat de studenten die er zijn gemotiveerd zijn en dat studenten elkaar door dit systeem ook durven aan te spreken op hun verantwoordelijkheden bij groepsopdrachten.

Elke stamgroep heeft één of twee vaste stamgroepdocenten waarvan er één ook de studieloopbaanbegeleider is van de studenten in die stamgroep. De stamgroepdocenten begeleiden ook de beroepsopdrachten tijdens de modules. De studieloopbaanbegeleiders begeleiden studenten individueel en in groepsbijeenkomsten bij het maken van keuzes en helpen studenten bij studieproblemen. Studenten vertellen dat de studieloopbaanbegeleider toegankelijk is en daadwerkelijk het eerste aanspreekpunt is voor studenten bij vragen en problemen. Andere begeleidingsrollen in de opleiding Social Work zijn de docentrollen in de kennislijn en de vaardighedenlijn.

Ook studenten uit de opleidingen MWD, SPH en CMV zijn tevreden over de begeleiding die zij van diverse docenten en de studieloopbaanbegeleider krijgen. Begeleiders zijn toegankelijk, hebben veel kennis van de praktijk en benaderen studenten op persoonlijke wijze. Voor gespecialiseerde persoonlijke ondersteuning zijn er senior studieloopbaanbegeleiders beschikbaar. Ook zijn er studentpsychologen en is er een decanaat en pastoraat waar begeleiders studenten naartoe kunnen verwijzen. Hiermee concludeert het panel dat er ruim voldoende begeleidingsmogelijkheden binnen de opleidingen Social Work, MWD, SPH en CMV zijn om iedere student passend onderwijs te kunnen bieden.

Instream Social Work

De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen van een mbo-opleiding op niveau 4, een havo-opleiding of een vwo-opleiding (*Opleidingsstatuut 2018-2019 Bachelor Social Work*). De diversiteit wat betreft voorgeschiedenis, talenten en aspiraties van studenten is vergroot met de start van de brede opleiding. De opleiding speelt hierop in door relatief veel keuzeruimte te bieden (zie verderop bij deze standaard bij Leerroutes). Studenten geven bij het panel aan dat zij hierdoor zelf kunnen ontdekken welke beroepsomgeving hen interesseert en in welke richting zij willen gaan afstuderen. Ook voert de opleiding met elke nieuwe student een studiekeuzecheck uit, die bestaat uit een online vragenlijst en een groeps gesprek bij de opleiding. Het panel concludeert dat de opleiding hiermee in voldoende mate inspeelt op de kwalificaties van instromende studenten.

Leerroutes

Studenten Social Work hebben naar mening van het panel ruime mogelijkheden om eigen accenten te leggen of specifieke leerroutes te volgen. Binnen de opleiding Social Work kunnen studenten kiezen uit drie profielen die logisch voortbouwen op de inhoud van de uitfaserende programma's MWD, SPH en CMV. Het gaat om de profielen Welzijn en samenleving, Zorg en Jeugd. Hierbij heeft de opleiding een T-shaped professional voor ogen waarbij studenten binnen de drie profielen dezelfde brede eindkwalificaties behalen en daarnaast specialistische kennis opdoen die past bij het gekozen profiel. De profielen komen met name tot uiting in de profielmodule in het derde studiejaar en bij het afstuderen in het vierde studiejaar. Ook kunnen studenten Social Work kiezen voor de Euregionale route. Verder kunnen studenten zowel binnen het programma Social Work als binnen de uitfaserende opleidingen ruime eigen accenten leggen tijdens projecten en bij eigen keuzes voor de minor en de afstudeerprojecten. Studenten SPH kunnen kiezen voor het honoursprogramma SPH Plus.

Kwaliteit van het personeel

Het panel ziet een deskundig docententeam dat goed wordt voorbereid op de conversie met diverse afstemmingsvormen en ontwikkelteams. De opleiding hanteert hierbij het Rijnlands model voor de inrichting en aansturing van de organisatie. Een deel van het team is reeds betrokken bij de nieuwe opleiding door een rol als ontwikkelaar of docent en een ander deel zal daar de komende tijd mee beginnen. Het propedeusesteam geeft aan dat zij zich één team Social Work voelen waarbij er geen schotten zijn tussen docenten die uit verschillende uitfaserende opleidingen komen. De opleiding besteedt momenteel veel aandacht aan de overgang naar de brede opleiding door studiedagen te organiseren waarin samen met docenten, studenten, werkveld en lectoraten wordt gewerkt aan de ontwikkeling van het programma Social Work. Docenten die het onderwijs voor de brede opleiding uitvoeren, houden intervisiebijeenkomsten om ervaringen met nieuwe onderwijsvormen te delen en het onderwijs op elkaar af te stemmen. Ook vormen de docenten die de propedeuse uitvoeren klankbordgroepen voor de ontwikkelaars van hoofdfase 1.

Het percentage master opgeleide docenten is bij MWD 80 procent, bij SPH 74 procent, bij CMV 54 procent en bij Social Work (propedeuse) 81 procent. Twee docenten uit het team SPH zijn gepromoveerd. Een groot deel van de professionalisering van docenten gebeurt via de HAN Academy en betreft diverse scholing op het gebied van didactiek, onderzoek en examinering. Docenten ervaren dat deze scholing en de mogelijkheden om een masteropleiding te volgen volstaan. Studenten in zowel de opleidingen MWD, SPH, CMV als Social Work ervaren toegankelijke docenten waarmee je gemakkelijk inhoudelijk kunt sparren. Docenten leggen de lat hoog voor studenten en hebben goede kennis van theorie en praktijk.

Kwaliteitsborging onderwijsleeromgeving

Het opleidingsmanagement heeft de ontwikkeling van het programma Social Work zorgvuldig ingezet en is zich bewust van de organisatieverandering die de conversie met zich meebrengt. De uitdaging die het management nu ziet, is om een versnelling creëren in het samengaan van de verschillende opleidingsteams tot één samenwerkend team Social Work. Ook het panel ziet het belang hiervan, om zo de energie die nu ontstaat bij de ontwikkeling optimaal te benutten.

De opleiding hanteert het principe van 'student als partner' en het panel vindt inderdaad de actieve inbreng en participatie van studenten opvallend. Het gaat dan niet alleen om het

meedenken met ontwikkelingen binnen de opleiding, maar bijvoorbeeld ook om het organiseren van evenementen en het meewerken met docenten in de eerstejaars groepen. Het panel moedigt de opleiding aan om deze bijzondere vormen van samenwerking met studenten nog verder te verspreiden onder een nog grotere studentenpopulatie.

Ook bij de evaluatie van de onderwijsleeromgeving van Social Work, betreft de opleiding een breed aantal gelederen. Zo wordt de opleidingscommissie op adequate wijze geraadpleegd bij het maken van keuzes in de ontwikkeling en het vaststellen van officiële documenten zoals de OER. Ook heeft de opleiding Social Work recent een eigen werkveldcommissie samengesteld, die zal gaan adviseren over de praktijkrelevantie van de nieuwe opleiding. De uitvoering van de propedeuse zal geëvalueerd worden door het lectoraat Kwaliteit van Leren van de HAN.

De opleiding werkt samen met de hbo-bacheloropleiding Pedagogiek voor het uitstroomprofiel Jeugd, vanwege de overlap die daar logischerwijs mee is. Ook heeft de opleiding vertegenwoordigers van de opleiding Pedagogiek actief betrokken bij het ontwikkelingsproces van het profiel Jeugd en het curriculum Social Work. De opleiding bewaakt actief of de hbo-bacheloropleidingen Pedagogiek en Social Work de komende jaren voldoende onderscheidend van elkaar blijven voor instromende studenten. Het panel vindt dit een zinvol voornemen gezien de overlap die er is tussen beide opleidingsprofielen.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De voltijd-, deeltijd- en duale variant ontvangen voor deze standaard het oordeel **voldoende**. Bij deze standaard heeft het panel gekeken naar de toetsing en beoordeling van Social Work (voltijd), MWD (voltijd en deeltijd), SPH (voltijd, deeltijd en duaal) en CMV (voltijd). Het nieuwe toetssysteem van de opleiding Social Work laat een eerste aanzet zien van een sterk en vernieuwend toetssysteem. Het toetssysteem van de opleidingen MWD, SPH en CMV voldoen naar mening van het panel aan de basiskwaliteit, waardoor deze standaard met een voldoende is beoordeeld.

De opleidingen MWD, SPH en CMV hanteren geschikte en gevarieerde toetsvormen. De toetsen bouwen logisch op naar het eindniveau. Wat betreft de beoordelingen van tussentijdse toetsen adviseert het panel om de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid te vergroten door bijvoorbeeld beoordelingen uitgebreider te onderbouwen en beter te kalibreren onder examinatoren. De opleidingen MWD, SPH en CMV hebben adequate en brede afstudeerprogramma's die leiden tot een diversiteit aan eindproducten. Overzichtelijkheid van de producten en procedures is hierbij een aandachtspunt. Voor Social Work heeft de opleiding een aantal vernieuwingen in de toetsing geïntroduceerd en het panel is hier enthousiast over. Het panel ziet een aantal bijzondere toetsvormen die het individuele leerproces van de student op sterke wijze stimuleren. De dagelijkse ontwikkeling en borging van het toetssysteem van Social Work wordt goed opgepakt door de toetsexpertgroep en een onderwijskundige. De examencommissie voert haar taken volgens de wettelijke vereisten uit voor de uitfaserende programma's en het programma Social Work. Voor eindwerken heeft de opleiding een adequaat systeem van externe validering.

Onderbouwing

Toetssysteem

Het panel ziet een adequaat toetssysteem voor alle varianten van Social Work, MWD, SPH en CMV. De toetsing is in alle opleidingsvarianten competentiegericht vormgegeven waarbij studenten kennis, vaardigheden en attitude laten zien aan de hand van beroepstaken. Hierbij hanteert de opleiding de piramide van Miller om de opbouw van de toetsen te borgen. Op basis hiervan wordt in de eerste twee studiejaar van de programma's vooral op kennis en vaardigheden getoetst en in het derde en vierde studiejaar meer getoetst op handelingen in complexe beroepssituaties. Regelingen rondom toetsing en beoordeling zijn per opleidingsvariant duidelijk beschreven in een *Opleidingsstatuut 2018-2019* waarin ook een *Onderwijs- en Examenregeling (OER)* per variant is opgenomen.

Toetsing en beoordeling MWD, SPH en CMV

Het panel ziet een gevarieerd toetsprogramma voor alle opleidingsvarianten van MWD, SPH en CMV en is van mening dat de toetsen logisch opbouwen naar het eindniveau. Het panel heeft een selectie van toetsen en beoordelingen van de opleidingen MWD, SPH en CMV bestudeerd en vindt deze getuigen van een passend niveau en een geschikte inhoud. In de opleidingen

MWD, SPH en CMV wordt onder andere getoetst aan de hand van schriftelijke tentamens, performance toetsen (handelingsdemonstraties), onderzoeksverslagen, reflectieverslagen en handelingsplannen. De stages van MWD, SPH en CMV zijn geïntegreerd in de modules door een afwisseling van praktijk en onderwijs. In de stages toetsen de uitfaserende opleidingen studenten aan de hand van beroepstaken. De beroepstaken worden beoordeeld door de begeleidende docent waarbij een professional uit het werkveld een advies voor de beoordeling geeft. In de loop van de opleidingen worden steeds meer praktijktoetsen en integrale toetsen ingezet om te toetsen of studenten competenties integraal beheersen. Ook toetsen de opleidingen met deze integrale toetsen hoe het handelen van studenten samenhangt met hun beroepsidentiteit en of studenten op het juiste niveau kunnen reflecteren en anticiperen. Studenten zijn tevreden over de toetsvormen en geven bij het panel aan dat zij voldoende mondelinge feedback krijgen gedurende de lessen en bij inzage van toetsen achteraf.

Het panel vindt de bestudeerde beoordelingsformulieren van de opleidingen MWD, SPH en CMV adequaat. De beoordelingscriteria zijn duidelijk en de formulieren zijn overzichtelijk opgezet. Wat betreft het gebruik van de formulieren ziet het panel verbetermogelijkheden. Diverse studenten van alle drie de opleidingen geven in de gesprekken met het panel aan dat er verschillen zijn tussen de beoordelingen van verschillende examinatoren bij dezelfde toets. Het panel ziet ook dat de oordelen op de beoordelingsformulieren voor hen niet altijd navolgbaar zijn en dat er relatief summiere inhoudelijke feedback op de formulieren staat. Beoordelingen bij het afstuderen zijn overigens wel goed navolgbaar voor het panel en deze beoordelingen zijn over het algemeen uitgebreid inhoudelijk onderbouwd. Het panel adviseert de opleiding om de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid voor de tussentijdse toetsen van de opleidingen MWD, SPH en CMV te vergroten door bijvoorbeeld beter te kalibreren onder examinatoren en beoordelingen uitgebreider te onderbouwen op de formulieren.

Het panel heeft ook met de opleiding gesproken over het beoordelen van de individuele bijdrage bij groepswork. Studenten uit de drie opleidingen geven aan dat er nauwkeurig wordt gekeken naar de individuele bijdrage van elke student en dat alle competenties ook nog op een andere plek in het curriculum individueel worden getoetst. Het panel stelt op basis hiervan vast dat de individuele bijdrage van studenten bij groepswork is geborgd.

Toetsing en beoordeling Social Work

In het brede curriculum Social Work wil de opleiding het leerproces van studenten nog meer stimuleren met de toetsing. Het panel ziet dit duidelijk terug in de toetsvormen van het eerste studiejaar waarbij de individuele leerbehoefte en zelfstandigheid van studenten op een sterke manier worden gestimuleerd. Zo starten studenten bijvoorbeeld aan het begin van een onderwijsonderdeel met een 0-meting in een diagnostische toets. Het leer- en toetsproces wordt vervolgens gebaseerd op de persoonlijke ontwikkeling van de student. Aan het einde van het onderwijsonderdeel worden heldere einddoelen gehanteerd die voor alle studenten gelden. Beoordelingen worden onder andere gebaseerd op het functioneren van de student in de lessen, schriftelijke bewijzen van binnen en buiten de onderwijsleeromgeving en videomateriaal. De student kan deze gedurende het gehele onderwijsonderdeel aandragen en vervolgens tussentijdse feedback krijgen. Het panel heeft van studenten en de opleiding gehoord dat dit de betrokkenheid en ontwikkeling van studenten bovengemiddeld stimuleert. Ook kiest de opleiding Social Work nadrukkelijk voor een holistische beoordelingssystematiek waarbij bijvoorbeeld ook

aandacht is voor de bijdrage die de student levert aan de ontwikkeling van het beroep in het actuele werkveld. Dit noemt de opleiding 'vonken in plaats van vinken'.

Het panel is bijzonder positief over deze vernieuwende opzet van toetsing en beoordeling. De toetsexpertgroep en de onderwijskundige zijn duidelijk in control van de ontwikkeling en borging van dit nieuwe toetssysteem (zie ook Kwaliteitsborging verderop bij deze standaard). Zij benoemen dat kalibratie in dit toetssysteem nog belangrijker is dan het al was in de uitfaserende opleidingen. Het panel beaamt dit en ziet dat de opleiding een veelbelovend kalibratiesysteem heeft opgetuigd voor Social Work, waarbij elke periode wordt gekalibreerd met alle betrokken examinatoren. Met de vernieuwde toetsing en beoordeling laat de opleiding zien dat zij stap voor stap werkt naar een hoge kwaliteit onderwijs waarbij het werkveld een waardevolle rol inneemt.

De afstudeerprogramma's MWD, SPH en CMV

De opleidingen MWD, SPH en CMV worden elk afgesloten met een breed afstudeerprogramma bestaande uit diverse onderwijsonderdelen. In elk afstudeerprogramma zit een praktijkdeel, een innovatiedeel en een integrale toets. De afstudeerprogramma's zijn alle drie gebaseerd op de principes van het programmatisch afstuderen, het vier-ogen principe, externe validering en vreemde ogen. De opleiding zet voor een aantal kerntoetsen op eindniveau twee beoordelaars in. Bij bepaalde praktijktoetsen wordt een externe praktijkbegeleider of werkvelddeskundige ingezet als adviserend beoordelaar.

Het panel stelt vast dat de verschillende afstudeerprogramma's de eindkwalificaties van de betreffende opleiding dekken en dat er in voldoende mate gebruik is gemaakt van het vier-ogen principe bij de beoordelingen. Studenten zijn tevreden over de begeleiding en de beoordeling van het afstuderen. De begeleiding vindt in alle drie de opleidingen veelal plaats in kleine groepen, wat studenten prettig vinden omdat ze van elkaar leren. Studenten MWD en SPH geven aan dat zij het sterk vinden dat ze al in het derde studiejaar met de onderzoeksopzet voor het afstuderen starten. Het panel merkt op dat de afstudeerdossiers voor het panel relatief lastig te doorgronden waren vanwege de grote diversiteit aan producten en de verschillende procedures per product.

Afstudeerprogramma's MWD voltijd en deeltijd

Het afstudeerprogramma van de voltijdvariant MWD bestaat uit het onderdeel Psychosociale hulpverlening niveau 3, twee praktijkonderzoeken en een integrale toets. In de eerstgenoemde onderdelen worden gezamenlijk alle competenties op eindniveau getoetst en vervolgens worden alle eindkwalificaties nogmaals getoetst in de integrale toets. In de integrale toets dient de student te laten zien wat hij op de praktijkplek heeft geleerd en dat hij het geleerde ook kan toepassen in een andere context. Deeltijdstudenten MWD studeren af aan de hand van drie ijkmomenten van het praktijkleren (veelal op de eigen werkplek) en het onderdeel Onderzoek en innovatie (een productverslag en een reflectieverslag).

Afstudeerprogramma's SPH voltijd, deeltijd en duaal

Het afstudeerprogramma van de voltijdvariant SPH bestaat uit een stage, twee integrale toetsen (casusanalyse en presentatie) en het projectverslag Onderzoek en innovatie. De SPH Plus route wordt afgesloten met een multimediale netwerkanalyse, twee integrale toetsen (casusanalyse en eindgesprek) en het projectverslag Onderzoek en innovatie. Deeltijd- en duale studenten SPH studeren af op basis van een hulpverleningsplan vanuit een netwerkbenadering, een interview kwaliteitszorg, een verslag kwaliteitszorg en het onderdeel Onderzoek en innovatie (productbeschrijving en reflectieverslag).

Afstudeerprogramma CMV voltijd

Het afstudeerprogramma van de opleiding CMV bestaat uit een portfolio competentiebeheersing, een eindverslag begeleide reflectie, een innovatieve praktijkverbetering, de afstudeerpresentatie en het afstudeergesprek.

Vooruitblik afstudeerfase

De opleiding heeft aangegeven dat de nieuwe afstudeerfase Social Work zal bestaan uit een afstudeermodule Praktijkuitvoering (waarin werken in de praktijk centraal staat) en een afstudeermodule Praktijkverbetering (waarin onderzoek centraal staat). Het panel is positief over deze opzet waarbij een relatief breed afstudeerprogramma met diverse afstudeerproducten wederom als uitgangspunt wordt genomen. Daarbij adviseert het panel de opleiding om rekening te houden met de overzichtelijkheid van de diverse studentproducten (onderzoek en reflectie), feedbackmomenten en procedures.

Kwaliteitsborging

Sinds september 2018 borgt een gezamenlijke examencommissie de kwaliteit van toetsing en beoordeling voor alle varianten van MWD, SPH, CMV en Social Work. De meeste leden van de examencommissie bezitten een Senior Kwalificatie Examinering (SKE). De examencommissie heeft een adviserende rol gehad bij de formulering van het toetsbeleid en het toetsprogramma van de opleiding Social Work. Het panel ziet dat de examencommissie haar wettelijke taken oppakt. In het *Concept Toezichtsplan Examencommissie Social Work 2018-2019* neemt de examencommissie zich concrete en geschikte acties voor om de kwaliteit van toetsen en beoordelingen in het studiejaar 2018-2019 actief te gaan monitoren en onderzoeken. Voor Social Work neemt de toetsexpertgroep momenteel een sterke rol in wat betreft de borging van toetsing (zie onder). Het panel adviseert de examencommissie om de voorgenomen acties voor Social Work in goede samenwerking met de toetsexpertgroep op te pakken.

Het panel heeft gezien dat de toetsexpertgroep een belangrijke rol inneemt wat betreft het beleid en de borging van toetsing en beoordeling binnen het programma Social Work. De toetsexpertgroep bestaat uit diverse toetsdeskundigen die actief samenwerken met een onderwijskundige. De toetsexpertgroep en de onderwijskundige hebben uitgesproken ideeën over toetsing en zij dragen deze met enthousiasme uit. Ze zetten beleid uit, zorgen voor een goede monitoring van nieuwe toetsvormen en staan in dit proces dicht bij het docententeam.

Alle examinatoren dienen de Basis Kwalificatie Examinering (BKE) te behalen. Ongeveer 40 procent van de examinatoren binnen de voltijdvarianten heeft een BKE-certificering en 14 procent heeft een SKE-certificering. Voor de deeltijd- en duale varianten hebben bijna alle examinatoren een BKE-certificering. Het panel vindt dat de opleiding hiermee in voldoende mate werkt aan de professionalisering van examinatoren. Professionals uit het werkveld die een adviserende rol bij de beoordeling hebben bij onder andere stages en afstuderen, dienen te voldoen aan bepaalde opleidings- en ervaringseisen en worden voldoende geïnformeerd door de opleiding over hun rol. De opleidingen MWD, SPH en CMV hebben een adequaat extern borgingssysteem voor eindwerken met externe toezichthouders. Integrale toetsen worden steekproefsgewijs extern gevalideerd door onafhankelijke toezichthouders, die hierover schriftelijk rapporteren aan de opleiding. Het panel heeft hiervan de verslagen ingezien en deze leveren waardevolle input op voor de examinatoren. De opleiding organiseert ook vergelijkende beoordelingen van (Engelstalige) afstudeerwerken met partnerscholen in Nederland, België en Finland.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De voltijd-, deeltijd- en duale variant ontvangen voor deze standaard het oordeel **voldoende**. Bij deze standaard heeft het panel gekeken naar de gerealiseerde leerresultaten van MWD (voltijd en deeltijd), SPH (voltijd, deeltijd en dual) en CMV (voltijd).

Het panel concludeert dat het gerealiseerde niveau voldoet aan de basiskwaliteit en dat er nog enkele verbetermogelijkheden te zien zijn in de eindwerken. Afgestudeerden functioneren naar behoren in de praktijk en een deel van de studenten studeert door. Studenten tonen in de eindwerken het hbo-bachelorniveau aan voor de gestelde competenties. De eindwerken zijn beroepsrelevant en dragen bij aan zinvolle verbeteringen voor de praktijk. Verbeterpunten die het panel ziet voor een deel van de eindwerken betreffen de theoretische diepgang en de analysevaardigheden van studenten. Ook vindt het panel dat de opleiding zou kunnen sturen op minder omvangrijke eindwerken en een betere beheersing van de Nederlandse taal.

Onderbouwing

Gerealiseerd niveau

Het panel heeft voorafgaand aan het visitatiebezoek negentien afstudeerdossiers bestudeerd, waarvan twaalf eindwerken van voltijdstudenten, vier van deeltijdstudenten en twee van duale studenten. De eindwerken zijn geselecteerd naar verhouding van het aantal afgestudeerden per opleiding en variant. Het panel heeft van elke geselecteerde afgestudeerde meerdere eindwerken uit de brede afstudeerprogramma's bestudeerd.

Het panel is positief over het gerealiseerde eindniveau van studenten: studenten behalen de gestelde competenties op het hbo-bachelorniveau in de afstudeerfase. Hierbij ziet het panel geen significante verschillen tussen het gerealiseerde niveau van de drie opleidingen MWD, SPH en CMV. Ook laten studenten uit de voltijd-, deeltijd- en duale varianten een gelijkwaardig niveau zien in de eindwerken. Beoordelingen bij het afstuderen zijn navolgbaar voor het panel en over het algemeen inhoudelijk goed onderbouwd. Studenten kiezen over het algemeen relevante beroepskritische vraagstukken voor hun afstudeerprojecten en redeneren bij hun adviezen vanuit het belang van de cliënt. Dit leidt tot concrete verbeteringen voor de betreffende organisatie of situatie. Het panel merkt op dat zij beperkt verschil ziet tussen de wijze waarop de opleiding de begrippen verbetering en innovatie invult. Wellicht kan de opleiding deze termen nog wat concreter definiëren om zo ook helderheid te geven aan studenten en het werkveld over wat een verbetering is en wat een innovatie is. De spelmatige, kunstzinnige en sportieve aspecten waarmee de opleidingen SPH en CMV zich profileren zijn duidelijk herkenbaar in de eindwerken. Diverse eindwerken zijn tot stand gekomen in opdracht van een lectoraat, wat het panel positief vindt. Verbeterpunten die het panel ziet in een deel van de eindwerken zijn een beperkte theoretische diepgang en beperkte analyses. Een ander punt dat het panel opvalt, is de lijkheid van de eindwerken. Daarnaast laten een aantal eindwerken verbetermogelijkheden zien op het gebied van de Nederlandse taal. Op basis hiervan adviseert het panel de opleiding om studenten

beter te gaan begeleiden op het gebied van schrijfvaardigheden. Dit komt de overzichtelijkheid en toegankelijkheid van de afstudeerdossiers ten goede en draagt bovendien bij aan de relevante vaardigheid van het juist en bondig formuleren.

Functioneren afgestudeerden

Afgestudeerden functioneren naar behoren in de praktijk en ongeveer 11 procent van de studenten studeert door aan een masteropleiding. Aansluitende masteropleidingen zijn onder andere de Master Social Work, de Master Pedagogiek of de Master Begeleidingskunde. Ongeveer 85 procent van de afgestudeerden vindt binnen afzienbare tijd een baan binnen het vakgebied. Medio 2016 heeft de opleiding een evaluatieonderzoek uitgevoerd onder alumni en werkgevers. Hieruit ontstaat het beeld dat alumni competent zijn en dat het werkveld tevreden is over alumni van alle drie de uitfaserende programma's. De gesprekken die het panel met werkveldvertegenwoordigers heeft gevoerd, bevestigen dat afgestudeerden naar behoren functioneren.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel voltijd	Oordeel deeltijd	Oordeel duaal
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Goed	nvt	nvt
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Goed	nvt	nvt
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoende	Voldoende	Voldoende
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoende	Voldoende	Voldoende

Standaarden 1 en 2 van het beoordelingskader zijn beoordeeld met een goed voor de voltijdvariant. Het panel waardeert de goed gevalideerde eindkwalificaties, de eigen profilering, de visie op internationalisering en het sterke onderwijsprogramma waarin studenten, docenten, lectoraten, burgers en werkveld samenwerken aan actuele praktijkvraagstukken. Ook ziet het panel dat het management en het docententeam een open gesprek met elkaar voeren over de complexe conversie waarin deze opleiding zich bevindt. De opleiding betreft studenten en het werkveld actief bij deze ontwikkeling. Het panel beoordeelt standaard 3 en 4 als voldoende voor de voltijd-, deeltijd- en duale variant. Het panel waardeert het vernieuwende toetsstelsel van Social Work. MWD, SPH en CMV hanteren een adequaat toetsstelsel. Wat betreft de beoordelingsprocedures van de tussentijdse toetsen van MWD, SPH en CMV en het gerealiseerde eindniveau ziet het panel nog verbetermogelijkheden. De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO.

Het visitatiepanel beoordeelt op basis hiervan de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Social Work van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen als **voldoende**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 3

- Het panel raadt de opleiding aan om de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid van de tussentijdse toetsen van MWD, SPH en CMV te vergroten door bijvoorbeeld beter te kalibreren en de beoordelingen uitgebreider te onderbouwen.
- Het panel adviseert om bij de verdere ontwikkeling van het afstudeerprogramma Social Work rekening te houden met de overzichtelijkheid van de diverse studentproducten, feedbackmomenten en procedures.

Standaard 4

- Het panel adviseert de opleiding om tijdens de begeleiding van het afstuderen sterker te sturen op het bereiken van theoretische diepgang en geschikte analyses.
- Het panel adviseert de opleiding om aandacht te schenken aan schrijfvaardigheden van studenten om de overzichtelijkheid en toegankelijkheid van de afstudeerdossiers te verbeteren.

Bijlagen

Bijlage 1 Bezoekprogramma

Start (inloop 8.45, start 9.00 uur - 9.45 uur)

Ruimte: Theaterzaal C.152.

8.45 Inloop

9.00 uur; Opening door Jurgen Elfrink.

9.10 uur; Door middel van video krijgt het panel een inleiding in de opleiding Social Work.

9.15 uur; Studenten Sandra Boertien (SPH) en Sid Kelly (SW) geven een presentatie.

9.25 uur; Annelies de Leeuw (Projectdirectrice SW).

9.40; Afsluiting van de kick-off.

Inleestijd voor het panel (9.45-11.00)

Ruimte: A.315

Standaard 4; Afstudeerniveau (11.15 - 12.15 uur)

Ruimte: A.315

Deelnemers vanuit de HAN:

Tit.	Naam	Functie
MSc.	Alja van der Lek	Afstudeercoörd. en docent CMV
Mr.	Mieke Spek	Afstudeercoörd. en docent SPH
MSc.	Wenne Bergman	Afstudeercoörd. en docent MWD
Drs.	Carla Brouwer	Afstudeercoörd. en docent DT/DU
BSW	Lara Peters	Alumnus CMV uit relevant cohort
BSW	Brian van der Gulik	Alumnus MWD uit relevant cohort
BSW	Sonnhiel Jelgersma	Alumnus SPH uit relevant cohort
BSW	Hanneke Lam	Alumnus DT/DU MWD uit relevant cohort
BSW	Angelina van den Bogaard	Alumnus DT/DU SPH uit relevant cohort
Dr.	Marion van Hattum	Lectoraat 'Werkzame factoren in de jeugd- en opvoedhulp

Standaard 3; Toetsing (12.30 - 13.15 uur)

Ruimte: A.315

Deelnemers vanuit de HAN:

Tit.	Naam	Functie
Drs.	Saskia Weijzen	Curriculumvz. MWD Toetsdeskundige
Drs.	Katja Poller	Toetsdeskundige, SW
MSc.	Anne van de Laar	Onderwijskundige SW
	Koen Blom	Student SPH
	Danielle Hendriks	Student MWD/CMV)
Drs.	Herman Beerling	wrnd vz Examencommissie
Drs.	Renate Sluijs	CMV en Examencommissie

Lunch 13.15 - 14.00 uur

Standaard 1; Beroepsgerichtheid (14.15 - 15.00 uur)

Ruimte: A.315

Deelnemers vanuit de HAN:

Tit.	Naam	Functie
	Gerry Eikelberg	Bindkracht10; Stafmedewerker Leerwerkbedrijf
BSW	Tim Frensen	Dichterbij; Stafmedewerker/Management Trainee
	Monique Bonarius	Pluryn
BSW	Mirjam Jager	SW
MSc.	Marianne Lenkhof	Hoofddocent en leidinggevende MWD/SW
MEd.	Katja Koester	SW en Euregio
Dr.	Lisbeth Verharen	Lectoraat
MSc.	Ton van Bakel	Landelijk overleg LOO

Standaard 2; Leerklimaat (15.15 - 16.00 uur)

Ruimte: A.315

Deelnemers vanuit de HAN:

	Naam	Functie
	Sandra Boertien	Studentambassadeur SPH/SW
	Sid Kelly	Student SW
	Jolijn van Rijswijk	Student SW
MA	Annemarie Ketting	Voorzitter OC SW
Drs.	Corinne Lenting	Docent SW
Drs.	Nabila Zinad	Hoofddocent SPH/Wijkdocent Sparkcentre
MSc.	Thomas Noordink	Docent/Onderzoeker SW (Ontw. Niv. 2)
MEd.	Pieter van Leeuwen	Docent SW en Monitorgroep Muzisch/Ludisch M.

Management (16.15 - 17.00 uur)

Ruimte: A.315

Deelnemers vanuit de HAN:

Tit.	Naam	Functie
Drs.	Annet Laarman	Instituutsdirectrice ISPS
MA	Jetty Schaap	Instituutsdirectrice IMSS
MSc./MA	Annelies de Leeuw	Directrice (Project) SW
MA	Anke Lieverdink	Teamleider SPH
Drs.	Carla Brouwer	Teamleider Deeltijd
Drs.	Fernanda Wessels	Teamleider CMV
Drs.	Ellen Schuurman	Teamleider MWD

Overlegtijd panel (17.00 – 17.45 uur)

Ruimte: A.315

Terugkoppeling en gezamenlijke afsluiting (17.45 – 18.00 uur)

Ruimte: A005

Bijlage 2 Bestudeerde documenten

Zelfevaluatie Social Work voltijd
Zelfevaluatie standaard 3 en 4 uitfaserende MWD deeltijd en SPH deeltijd en duaal
Visiedocumenten HAN Social Work voltijd (2018)
Overzichten docententeams MWD, SPH, CMV en Social Work
Landelijk opleidingsdocument Sociaal Werk (2017)
Opleidingsstatuten MWD, SPH, CMV en Social Work
Extra informatie over leergemeenschappen (2018)
Visiestuk Euregio 2018
Brief OCW: toestemming conversie (2017)
Lijst met afgestudeerden MWD, SPH en CMV (laatste twee jaar)
Afstudeerhandleidingen MWD, SPH en CMV
Selectie van studiehandleidingen Social Work
Digitale leeromgeving Social Work
Selectie van toetsen met beoordelingen MWD, SPH en CMV
Verantwoordingsverslag toetsing propedeuse SoW (2018)
Toetsing bij HAN Social Work (2018)
Selectie van publicaties van docenten
Diverse verslagen van de opleidingscommissies MWD, SPH, CMV en Social Work
Diverse verslagen werkveldcommissies MWD, SPH en CMV
Diverse (jaar)verslagen van examencommissies
Concept toezichtsplan examencommissie Social Work 2018-2019
Diverse resultaten van student-, alumni- en werkgeversevaluaties
Document Student als partner (2018)
Document Studieloopbaanbegeleiding SPH (2015)
Projectverslag Transitie Sociaal Werk (2018)
Diverse verslagen van audits en toezichthouders